

UZASADNIENIE

Wykonywanie **szczególnego nadzoru podatkowego** przez Służbę Celną w obecnie obowiązującej ustawie, polega na **bezpośrednim** uczestniczeniu pracowników/funkcjonariuszy, upoważnionych przez właściwego miejscowo Naczelnika Urzędu Celnego w czynnościach podlegających temu nadzorowi (**produkcja, przerób, przemieszczanie, oznaczanie znakami akcyzy, kontrola obrotu wyrobami oznaczonymi znakami akcyzy w jednostkach obrotu handlowego**) w stosunku do wyrobów akcyzowych mających szczególne znaczenie dla Państwa polskiego (**wyroby spirytusowe, tytoniowe, energetyczne**) z uwagi na **bardzo wysokie opodatkowanie tych wyrobów podatkiem akcyzowym**. Wysokie opodatkowanie przekłada się na wysoki stopień dochodów budżetowych (plany budżetowe na 2009 rok obejmują niebagatelną kwotę **58 110 mln złotych**) Szczególna rola tego nadzoru wynika z ponad pięćdziesięcioletniego doświadczenia tej formy kontroli-prewencji, która ma za zadanie zapobieganie nadużyciom i stratom w produkcji i obrocie wyrobami akcyzowymi mającymi szczególne znaczenie dla Państwa polskiego. **Znaczącą rolę tej formy kontroli parlament RP podkreślił, wyłączając ją z pod działania pierwotnego brzmienia ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, również ostatnio zmienionej ustawą z dnia 19 grudnia 2008r. Wyłączenie zastosowane wobec szczególnego nadzoru podatkowego skutkuje uprawnieniami jakich w projektowanej ustawie o Służbie Celnej w znacznej jej części służba ta nie posiada. Wyłączenia te w stosunku do kontroli szczególnego nadzoru podatkowego, zostały określone w art.84a pkt 1 zmienionej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, stawiając szczególny nadzór podatkowy obok tak ważnych instytucji kontrolnych jakimi są:**

- Nadzór Weterynaryjny,
- Inspekcja Handlowa,

których projektodawca ustawy o Służbie Celnej (druk 1492) nie uwzględnił poprzez całkowite wykreślenie tej formy kontroli z projektu.

Z uzasadnienia do projektu ustawy o Służbie Celnej(druk 1492) wynika, że zmiany zaproponowane znacząco usprawnią funkcjonowanie Służby Celnej lecz w naszej ocenie znacząco ją osłabiają, a dochody budżetowe związane z poborem podatku akcyzowego znacząco spadną, gdyż proponuje się odejście chociażby od kontroli szczególnego nadzoru podatkowego w jednostkach obrotu handlowego (hurt,detal,gastronomia) uzasadniając ten fakt, że na ponad 64 tys. kontroli wykonanych w 2008r. w tym zakresie, przypadki naruszenia przepisów o oznaczaniu wyrobów znakami akcyzy stanowią marginalną ilość ok. 3800 przypadków.

Należy zadać pytanie:

z czym Rząd RP miałby do czynienia w przypadku gdyby statystyki wykazywały, że w ciągu jednego roku, przypadki naruszenia przepisów w zakresie obrotu wyrobami oznaczonymi znakami akcyzy stanowiłyby ponad pięćdziesiąt procent wykonanych kontroli.

Odpowiedź: patologią z którą należy intensywnie walczyć.

W naszej ocenie, analizując statystyki Ministerstwa Finansów należy wnioskować, że szczególny nadzór podatkowy spełnił swoją prewencyjną rolę jaką ustawodawca określił.

Na uwagę zasługuje również fakt, że projektodawca chce odejść od

obligatoryjnych form kontroli stałego nadzoru podczas oznaczania wyrobów znakami akcyzy w winiarstwie i przy produkcji wyrobów tytoniowych argumentując ten pomysł brakiem uchybień w procesie oznaczania tych wyrobów. To iż nie występowały nieprawidłowości w procesie oznaczania wyrobów winiarskich i tytoniowych jest główną zasługą pracowników szczególnego nadzoru podatkowego którzy te procesy bezpośrednio nadzorują. Również pomysł odejścia od stałego nadzoru podczas produkcji i obrotu wyrobami energetycznymi (paliwa) jest raczej chybiony.

Proponując zmiany do ustawy o Służbie Celnej, projektodawca winien dokonać rzetelnej analizy ustawy dotychczas obowiązującej, a tak daleko idące zmiany w zakresie chociażby wykreślenia szczególnego nadzoru podatkowego skonsultować z praktykami jakimi są wieloletni pracownicy szczególnego nadzoru podatkowego, posiadający olbrzymie praktyczne doświadczenie w wypełnianiu zadań z tego zakresu.

Takimi przykładami są oprócz obecnie wykonujących szczególny nadzór podatkowy :

Tadeusz Sworzyński – wieloletni, bardzo oddany służbie Państwa polskiego, pracownik szczególnego nadzoru podatkowego, **Radca Ministra Finansów w latach 90-ch z zakresu szczególnego nadzoru podatkowego i podatku akcyzowego,**
Edmund Cichowski – wieloletni pracownik Ministerstwa Finansów, były **Dyrektor Departamentu Podatku Akcyzowego w Ministerstwie Finansów.**

Umundurowanie szczególnego nadzoru podatkowego nie podniesie i tak bardzo znaczącej rangi tej formy kontroli. Odnosimy wrażenie, że specyfika kontroli sprawowana w ramach szczególnego nadzoru podatkowego jest zupełnie obca i niezrozumiała dla projektodawcy. Rangę służby w naszej ocenie buduje się w oparciu o wykształconą, doświadczoną, dobrze wynagradzaną, posiadającą dobre umocowania prawne, grupę funkcjonariuszy i pracowników formację kontrolną, (jak to miało miejsce przez ostatnie 52 lata funkcjonowania szczególnego nadzoru, kiedy ranga i szacunek dla tej kontroli budowane były przez prezentowanie odpowiedniej postawy w bezpośrednich codziennych kontaktach z kontrolowanymi podmiotami czy współpracującymi służbami, a nie przez zakładanie takiej czy innej odzieży). Umundurowanie szczególnego nadzoru podatkowego nie spowoduje również dodatkowej ochrony prawnej i osobistej gdyż funkcjonariusz w służbie celnej jest najmniej chroniony ze wszystkich służb mundurowych i zwolnić go można praktycznie w każdej chwili. Natomiast pracownicy szczególnego nadzoru podatkowego podczas realizacji ustawowych zadań nie czują się zagrożeni, a nawet jeśli, to mogą posiłkować się Wydziałami Zwalczania Przystępczości znajdującymi się w strukturach Służby Celnej, lub funkcjonariuszami Policji z którymi od wielu lat współpracują na bardzo wysokim poziomie. Umundurowanie szczególnego nadzoru podatkowego spowoduje natomiast utworzenie jedynej w Polsce umundurowanej grupy kilku tysięcy urzędników działających na podstawie ordynacji podatkowej jako służba podatkowa. A co w takim razie z pozostałą częścią "skarbowki"? Dlaczego ich się nie munduruje? Nie można, w naszym przekonaniu, zajmować się służbami podatkowymi wybiórczo, w oderwaniu od całości. Jeśli ma nastąpić ujednoczenie służb podległych ministrowi finansów, to należy patrzeć na problem nie tylko przez pryzmat jednej grupy, gdyż zamiast ujednoczyć działające służby będziemy je jeszcze bardziej różnicować stając się przez to ewenementem wśród krajów WE.

Jeśli jednak zmiany ustawy wymuszają umundurowanie komórek s.n.p. to trzeba wziąć

pod uwagę, że osoby zatrudnione w komórkach szczególnego nadzoru podatkowego są pracownikami z długoletnim stażem, praktyką urzędniczą szeroko rozumianą. Przedział wiekowy pracowników w tych komórkach można określić na 47-62 lata. Czy to jest dla nich czas na służbę mundurową, zabawę w wojsko? Pracownicy nie chcą zmian rewolucyjnych - są zwolennikami zmian ewolucyjnych. Jak wynika z polityki kadrowej stosowanej w Służbie Celnej, w miejsce pracownika szczególnego nadzoru podatkowego, który z różnych przyczyn (emerytura, zmiana miejsca pracy, renta chorobowa) podjął decyzję o odejściu z pracy następuje zamiana etatu i przyjęcie osoby na funkcjonariusza celnego bądź tworzenie wakatów. W ten sposób w sposób całkowicie naturalny dojdzie do umundurowania tej struktury. Odnosimy wrażenie, że projekt ustawy o SC w proponowanej formie, jest nastawiony na celowe osłabienie tej formy kontroli. Sformułowania użyte w uzasadnieniu nie są szczerze i nie odzwierciedlają faktycznych zamierzeń projektodawcy. Problemy wymagające natychmiastowego usprawnienia i reorganizacji, to odbiurokratyzowanie całej struktury SC, zapewnienie prawdziwej dwuinstancyjności poprzez zdecentralizowanie zarządzania i wzmocnienie podstawowych organów, a utworzenie skutecznej mundurowej służby w formacjach niezbędnie tego wymagających z uwzględnieniem wynikających z tego obowiązków i rekompensujących je przywilejów. No ale jak wtedy zaspokajać swoje generalskie ambicje?

W przypadku zmian zaproponowanych w art.159 ust.3 i 4 rozważyliśmy metody przerzucania kosztów funkcjonowania urzędu na podległych pracowników i funkcjonariuszy dochodząc do wniosku, że jedynie twarde zapisy w ustawie pozwolą skutecznie zablokować dowolność interpretacji w zakresie aktów wykonawczych do ustawy Kodeks Pracy. Niedopuszczalnym jest aby koszty funkcjonowania urzędu pokrywał urzędnik wykonujący czynności kontrolne. Rozwiązania zaproponowane w ust.4 pozwolą na precyzyjne określenie stawki za 1 km przebiegu pojazdu prywatnego w celach służbowych tak aby nie można było dowolnie stosować stawek niższych niż określone w rozporządzeniu.